

Бележки към консолидирания финансов отчет

1. Статут и предмет на дейност	3
2. База за изготвяне	3
3. Функционална валута и валута на представяне	3
4. Използване на приблизителни оценки и преценки	3
5. Оперативни сегменти	5
6. Приходи	6
7. Себестойност на продажбите	6
8. Други приходи	7
9. Разходи по продажбите	7
10. Административни разходи	7
11. Разходи за персонала	8
12.1 Разходи за обезценка	8
12.2 Други разходи	8
13. Финансови приходи и разходи	8
14. Имоти, машини, съоръжения и оборудване	9
15. Нематериални активи	12
16. Инвестиционни имоти	13
17. Инвестиции	14
18. Предоставени заеми	15
19. Данъци	16
20. Материални запаси	18
21. Търговски и други вземания	18
22. Пари и парични еквиваленти	18
23. Капитал и резерви	19
24. Доходи на акция	19
25. Заеми	20
26. Търговски и други задължения	21
27. Доходи на наети лица	21
28. Финансови инструменти	23
29. Свързани лица	30
30. Дружества в Групата и неконтролиращо участие	32
31. Разпределение на квоти за емисии	32
32. Условни активи и пасиви	33
33. Събития след датата на отчетния период	33
34. База за измерване	34
35. Значими счетоводни политики	34
36. Нови стандарти и разяснения	46

Бележки към консолидирания финансов отчет**1. Статут и предмет на дейност**

Свилоза АД (Дружеството) е дружество със седалище в гр. Свищов, Промислена зона, България. Дружеството е вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 814191178. Консолидираният финансов отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2017 г., включва отчета на Дружеството и тези на дъщерните дружества (заедно наименувани като "Групата" и поотделно като „Дружествата от Групата“).

Свилоза АД е публично акционерно дружество и е регистрирано на Българската фондова борса, регистрационния код на Дружеството е 3MZ. Крайно контролиращо дружество е А.Р.У.С. Холдинг АД.

Основната дейност на Групата е производство и реализация на сулфатна избелена целулоза.

2. База за изготвяне

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). Отчетът е одобрен за издаване от Съвета на директорите на Дружеството на 21 април 2017 г.

Детайлна информация за счетоводните политики на Дружеството, включително промени през годината, са оповестени в бележки 34 – 36.

3. Функционална валута и валута на представяне

Този консолидиран финансов отчет е представен в Български лева (BGN), която е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

4. Използване на приблизителни оценки и преценки

При изготвянето на този консолидиран финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на Груповите счетоводни политики и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Реалният резултат може да бъде различен от тези приблизителни оценки.

Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава проспективно.

(а) Преценки

Информация за критични преценки, направени при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху признатите суми в консолидирания финансов отчет, се съдържа в следните бележки:

- Бележка 14 – Имоти, машини, съоръжения и оборудване, относно определяне на полезния живот;

(б) Несигурност в допусканията и оценките

Информация за значителни позиции, които са засегнати от критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати в консолидирания финансов отчет, се съдържа в следните бележки:

- Бележка 21 – оценка на възстановимата стойност на търговски вземания
- Бележка 18 и 29 – оценка на възстановимата стойност на предоставени заеми;

Бележки към консолидирания финансов отчет**4. Използване на приблизителни оценки и преценки (продължение)****(б) Несигурност в допусканията и оценките (продължение)*****Оценка на справедливи стойности***

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Групата изискват оценка на справедливи стойности за финансови и за не-финансови активи и пасиви. Справедливи стойности са определени за целите на отчитането и оповестяването на базата на следните методи. Когато е приложимо, в съответните бележки е оповестена допълнителна информация за допусканията направени при определянето на справедливите стойности на специфичния актив или пасив.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Групата използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно. Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни различни от котираны цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

Дружеството признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

Повече информация за допусканията, направени при оценка на справедливите стойности, е включена в следните бележки:

- Бележка 16 – Инвестиционни имоти;
- Бележка 28 – Финансови инструменти;

Бележки към консолидирания финансов отчет

5. Оперативни сегменти

Групата има един оперативен сегмент, както е описано по-долу. Ръководството на Групата преглежда вътрешните оперативни отчети за сегментите най-малко веднъж на всяко тримесечие. Информацията по-долу описва основната дейност за сегмента:

- Производство на целулоза – производство и продажба на сулфатна избелена целулоза използвана в хартиената индустрия и други индустрии свързани с производство и продажба на сулфатна целулоза и други вторични продукти.

Информацията относно резултата на оперативния сегменти е представен по-долу. Резултата на сегмента се оценява на база печалби и загуби преди данъци, така както са включени във вътрешните оперативни доклади, които се прегледат от Изпълнителния директор на Дружеството. Печалбите и загубите на сегмента се използват за оценка на неговите резултати, тъй като ръководството счита тази информация е най-релевантната при оценка на резултатите на отделните сегменти и при сравнението им с други дружества опериращи в същите индустрии.

В хиляди лева	Производство на целулоза		Общо	
	2017	2016	2017	2016
Приходи от външни клиенти	120,033	100,251	120,033	100,251
Разходи за лихви	(417)	(791)	(417)	(791)
Амортизации	(6,336)	(6,578)	(6,336)	(6,578)
Резултат от сегмента преди данъци	22,193	6,101	22,193	6,101
Активи на сегментите	138,543	133,011	138,543	133,011
Задължения на сегменти	27,581	39,640	27,581	39,640
Капиталови разходи	8,705	5,926	8,705	5,926

През 2017 г. Групата е реализирала 15% от общо приходите към един краен клиент (2016: Групата е реализирала 12% от общо приходите към един краен клиент)

В хиляди лева	2017	2016
Приходи		
Общо приходи от продажби по оперативни сегменти	120,033	100,251
Консолидирани приходи	120,033	100,251
Печалби и загуби		
Общо печалби по оперативни сегменти	22,193	6,101
Неразпределени суми:	-	-
Други приходи (разходи)	(6,727)	(678)
Консолидирана печалба преди данъци	15,466	5,423
Активи		
Активи на сегментите	138,543	133,011
Неразпределени активи	3,110	8,422
Общо консолидирани активи	141,653	141,433
Пасиви		
Пасиви на сегментите	27,581	39,640
Неразпределени пасиви	1,222	2,810
Общо консолидирани пасиви	28,803	42,450

Бележки към консолидирания финансов отчет**5. Оперативни сегменти (продължение)***В хиляди лева***Амортизации**

Амортизации на сегментите	6,336	6,577
Неразпределени амортизации	419	124
Общо консолидирани амортизации	6,755	6,701

Разходи за лихви

Разходи за лихви на сегментите	417	791
Неразпределени разходи за лихви	-	1
Общо консолидирани разходи за лихви	417	792

Географски сегменти

Сегмента „Производство на целулоза“ се управлява на глобално ниво, но използва производствени съоръжения и офиси само в България. При представянето на информация на базата на географски сегменти, приходите от сегмент се базират на географското разположение на клиентите.

Информация на географска база*В хиляди лева*

Евро зона	28,191	21,216
Извън евро зона	78,630	61,979
Местен пазар	13,212	17,056
	120,033	100,251

„Евро зона“ включва страни, чиято официална валута е евро. „Извън евро зоната“ включва страни, чиято официална валута различна от евро. „Местен пазар“ обхваща територията на България.

6. Приходи*В хиляди лева*

Целулоза	118,029	97,590
Води	688	1,151
Други	1,316	1,510
	120,033	100,251

7. Себестойност на продажбите*В хиляди лева*

Целулоза	82,308	79,019
Води	318	565
Работа под нормален производствен капацитет	1,839	1,843
Други	1,358	1,597
	85,823	83,024

В хиляди лева

Разходи за материали	63,759	66,334
Разходи за външни услуги	9,759	4,804
Разходи за амортизация	6,140	5,901
Разходи за персонала	5,225	5,032
Други разходи	940	953
	85,823	83,024

Бележки към консолидирания финансов отчет**8. Други приходи**

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Печалба от продажба на материали	131	81
Печалба от продажба на услуги	259	199
Приходи от наеми	53	-
Одобрена финансова помощ	2	446
Печалба от продажба на квоти за емисии на парникови газове	-	185
Други приходи	339	212
	784	1,123

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове	-	215
Балансова стойност на продадени квоти за емисии на парникови газове	-	(30)
Печалба от продажба на квоти за емисии на парникови газове	-	185

Приходи от финансиране

Приходите от финансиране за 2016 включват финансова помощ за намаляване на тежестта, свързана с разходите от възобновяеми източници съгласно Наредба № Е-РД-04-06 от 28 септември 2016 г. Стойността на държавната помощ, отнасяща се за 2015 г., попадаща в обхвата на първи ценови период в размер на 446 хил. лева е отчетена на ред „Приходи от финансиране“, тъй като се отнася за предходен отчетен период. Стойността на държавната помощ отнасяща се за 2016 и 2017 са отчетени в намаление на себестойността на продажбите. Виж още бел. 21.

9. Разходи по продажбите

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Разходи за материали	139	216
Разходи за външни услуги	8,509	7,647
Амортизации	73	80
Разходи за персонала	287	258
Други разходи	24	28
	9,032	8,229

10. Административни разходи

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Разходи за материали	365	217
Разходи за външни услуги	1,413	1,218
Амортизации	542	216
Разходи за персонала	1,877	1,619
Други разходи	310	436
	4,507	3,706

Бележки към консолидирания финансов отчет

11. Разходи за персонала

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Заплати	6,792	6,177
Вноски за социално и здравно осигуряване	1,225	1,071
	8,017	7,248

Средният брой на служителите за годината, приключваща на 31 декември 2017 г. е 511 човека (2016 година: 513 човека). Разходите за персонала включват разходи капитализирани в себестойността на материалните запаси.

12.1 Разходи за обезценка

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2017	2016
Начислена обезценка по предоставен заем на несвързано лице		5,280	-
Начислена обезценка по други активи		22	204
Реинтегрирана обезценка		(11)	-
		5,291	204

12.2 Други разходи

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2017	2016
Брак на дълготрайни активи		5	32
Загуба от продажба на дълготрайни активи		-	39
Разходи за такси и данъци		119	47
Задължение за предоставяне на емисии на държавата	31	7	20
Други разходи		182	91
		313	229

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Приходи от продажба на дълготрайни активи	-	231
Балансова стойност на продадени дълготрайни активи	-	(270)
Загуба от продажба на дълготрайни активи	-	(39)

13. Финансови приходи и разходи

Признати в печалби и загуби

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Приходи от лихви	535	362
Реинтегрирани обезценки на заеми	1	2
Финансови приходи	536	364
Разходи за лихви	(417)	(792)
Нетна загуба от промяна на валутните курсове	(353)	(47)
Други финансови разходи	(151)	(84)
Финансови разходи	(921)	(923)
Нетни финансови разходи признати в печалби и загуби	(385)	(559)

Бележки към консолидирания финансов отчет

14. Имоти, машини, съоръжения и оборудване

(а) Равнение на измененията в балансовата стойност

В хиляди лева	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи	Резервни	Общо
					за придобиване на ДМА	части	
Отчетна стойност							
Баланс към 1 януари 2016	13,203	127,050	2,307	159	9,681	-	152,400
Придобити активи	64	435	197	4	5,883	-	6,583
Трансфери	273	12,590	-	-	(12,863)	-	0
Получена компенсация от доставчик	-	(561)	-	-	-	-	(561)
Прехвърлени от материални запаси	-	-	-	-	-	796	796
Отписани активи	(364)	(85)	(171)	(1)	-	-	(621)
Баланс към 31 декември 2016	13,176	139,429	2,333	162	2,701	796	158,597
Баланс към 1 януари 2017	13,176	139,429	2,333	162	2,701	796	158,597
Придобити активи	13	802	-	6	7,766	298	8,885
Трансфери	19	3,705	-	-	(3,445)	(279)	-
Отписани активи	-	(34)	(26)	(2)	(666)	(87)	(815)
Баланс към 31 декември 2017	13,208	143,902	2,307	166	6,356	728	166,667
Амортизация и загуби от обезценка							
Баланс към 1 януари 2016	3,682	47,454	1,461	115	-	-	52,712
Амортизация за годината	428	6,016	212	3	-	-	6,659
Отписани активи	(130)	(52)	(131)	(1)	-	-	(314)
Баланс към 31 декември 2016	3,980	53,418	1,542	117	-	-	59,057
Баланс към 1 януари 2017	3,980	53,418	1,542	117	-	-	59,057
Амортизация за годината	429	6,590	180	3	-	-	7,202
Други движения от предходни периоди	-	-	(2)	(2)	-	-	(4)
Отписани активи	-	(29)	(8)	(1)	-	-	(38)
Баланс към 31 декември 2017	4,409	59,979	1,712	117	-	-	66,217
Балансова стойност							
Към 1 януари 2016	9,521	79,596	846	44	9,681	-	99,688
Към 31 декември 2016	9,196	86,011	791	45	2,701	796	99,540
Към 31 декември 2017	8,799	83,923	595	49	6,356	728	100,450

Бележки към консолидирания финансов отчет**14. Имоти, машини, съоръжения и оборудване (продължение)****(б) Активи в процес на изграждане**

Имоти, машините, съоръжения и оборудване в процес на изграждане към 31 декември 2017 г., основно включват следните проекти:

- Изграждане на пречиствателна станция - биологично стъпало на стойност 5,045 хил. лева, включващо проектиране, инженеринг и доставка на част от оборудването. Целта на този проект е да бъдат намалени емисиите на азот в промишлените отпадъчни води, изисквано от НДНТ;
- охладителни кули - СРК(ВИС1,2,ЦПЦ) на стойност 741 хил. лева;
- изграждане на фотоволтаичен парк на стойност 332 хил. лева и др.

(в) Имоти, машини, съоръжения и оборудване, въведени в експлоатация

През 2016 г., Групата е въвела в експлоатация активи на стойност 12,863 хил. лева, от които по-значими са:

- подстанция за присъединяване към електропреносната мрежа на страната на стойност 8,242 хил. лева;
- Инсталация за производство на дълбоко обезсолена вода на стойност 2,449 хил. лева;
- Инсталация за улавяне и неутрализиране на ЛМГ – 667 хил. лева;
- Инсталация за натриев хлорат - 460 хил. лева;

През 2017 г са въведени в експлоатация активи на стойност 3,503 хил. лева, от които по-значими обекти са:

- Подобрене на брегова помпена станция на стойност 1,129 хил. лева;
- Компенсация реактивна енергия –568 хил. лева;
- Помпи за ЦПЦ за повишаване на енергийната ефективност- 348 хил. лева;
- Резервоар за ДОВ- 325 хил. лева;
- Система за охлаждане на ел. подстанция – 272 хил. лева.

(г) Заложени активи

Като обезпечения по договор за банков кредит, получени от „СИБАНК” АД е вписан залог на търговското предприятие на дъщерното дружество „Свилоцел” ЕАД, с вторично вписване върху активите, без вземанията.

(д) Усвоена гаранция за добро изпълнение

През 2016 г. Групата е усвоила сума в размер на 561 хил. лева, представляваща част от гаранция за добро изпълнение предоставена от доставчик, с която е намалена стойността на изградения дълготраен актив. Доставчикът, който е учредил банковата гаранция за добро изпълнение, е предприел съдебни действия срещу Дружеството с цел блокиране усвояването на банковата гаранция. Ръководството счита, че не съществува несигурност относно усвоената част от банковата гаранция, поради което тя е отчетена в намаление стойността на съответните активи.

(е) Финансиране

Съгласно сключен договор за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на Българската икономика“ 2007 – 2013, Групата е получила безвъзмездно финансиране във връзка с направени инвестиции в имоти, машини, съоръжения и оборудване в размер на 2,050 хил. лева. Финансирането е получено през април 2015 г. и е отчетено в намаление на отчетната стойност на изградените дълготрайни активи.

Бележки към консолидирания финансов отчет

14. Имоти, машини, съоръжения и оборудване (продължение)

(ж) Резервни части

Резервни части се отчитат като част от имоти, машини, съоръжения и оборудване когато отговарят на определението за такива активи според МСС 16 Имоти, машини и съоръжения. Групата отчита основните резервни части и сервизно оборудване като част от имоти, машини, съоръжения и оборудване по себестойност и ги амортизира от датата на влягането им в производствените съоръжения.

(з) Разпределение на разходите за амортизация за периода

Разходите за амортизации за годината са представени в следните статии на консолидирания финансов отчет:

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Себестойност на продажбите и налична готова продукция и незавършено производство и работа под нормален производствен капацитет	6,658	6,378
Разходи по продажбите	73	80
Административни разходи	471	201
	7,202	6,659

Бележки към консолидирания финансов отчет

15. Нематериални активи

(а) Равнение на измененията в балансовата стойност

<i>В хиляди лева</i>	Лицензи	Софтуер	Въглеродни квоти	Други	В процес на изграждане	Общо
Отчетна стойност						
Баланс към 1 януари 2016	167	364	137	23	158	849
Придобити активи	-	4	-	-	67	71
Рекласификация	-	-	(38)	38	-	-
Трансфери	225	-	-	-	(225)	-
Върнати квоти на Държавата	-	-	(37)	-	-	(37)
Отписани активи	-	-	(30)	-	-	(30)
Баланс към 31 декември 2016	392	368	32	61	-	853
Баланс към 1 януари 2017	392	368	32	61	-	853
Придобити активи	1	-	-	-	-	1
Върнати квоти на Държавата	-	-	(20)	-	-	(20)
Отписани активи	-	-	-	(7)	-	(7)
Баланс към 31 декември 2017	393	368	12	54	-	827
Амортизация и загуби от обезценка						
Баланс към 1 януари 2016	144	362	38	23	-	567
Амортизация за годината	27	3	-	-	-	30
Трансфери	-	-	(38)	38	-	-
Баланс към 31 декември 2016	171	365	-	61	-	597
Баланс към 1 януари 2017	171	365	-	61	-	597
Амортизация за годината	59	1	-	-	-	60
Отписани активи	-	-	-	(7)	-	(7)
Баланс към 31 декември 2017	230	366	-	54	-	650
Балансова стойност						
Към 1 януари 2016	23	2	99	-	158	282
Към 31 декември 2016	221	3	32	-	-	256
Към 31 декември 2017	163	2	12	-	-	177

(б) Разпределение на разходите за амортизация за периода

Разходите за амортизации за годината са включени в следните пера на консолидирания финансов отчет:

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Себестойност на продажбите и налична готова продукция и незавършено производство и работа под нормален производствен капацитет.	3	27
Административни разходи	57	3
	60	30

Бележки към консолидирания финансов отчет

16. Инвестиционни имоти

(а) Равнение на измененията в балансовата стойност

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Отчетна стойност на 1 януари	683	600
Придобивания	-	83
Отписвания	(2)	-
Отчетна стойност на 31 декември	681	683
Натрупана амортизация и обезценка към 1 януари	439	427
Амортизация за годината	14	12
Отписвания	-	-
Натрупана амортизация и обезценка към 31 декември	453	439
Баланс към 31 декември	228	244

Дружеството отдава под наем земи и сгради на дружества, опериращи на територията на Свилоза АД. В тази връзка земята и сградите, включени в отдаденото имущество, са прехвърлени в предходни периоди от имоти, машини, съоръжения и оборудване и са представени като инвестиционни имоти към 31 декември 2017 г. и 2016 г.

(б) Разпределение на разходите за амортизация за периода

Разходите за амортизации за годината са включени в следните пера на консолидирания финансов отчет:

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Административни разходи	14	12
	14	12

(в) Оценяване по справедливи стойности

(i) Йерархия на справедливите стойности

Справедливата стойност на инвестиционните имоти е определена от външни, независими оценители на имущество, имащи призната професионална квалификация и скорошен опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните. Справедливата стойност на инвестиционните имоти от 697 хил. лева (2016: 697 хил. лева) е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване.

(ii) Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Инвестиционните имоти на Дружеството са специализирани активи с тясно определено индустриално предназначение.

Следната таблица представя използваните техники за оценяване при определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни.

Бележки към консолидирания финансов отчет

16. Инвестиционни имоти (продължение)

Индустриални земи и сгради	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
<p><i>Разходен метод:</i> Стойността на имота по този метод се базира на разходите за създаване на идентичен с него актив при текущи цени за стоки и услуги за района. След определяне на първоначалната възстановителна стойност тя се коригира с физическото и функционалното изхабяване.</p> <p><i>Ликвидационен метод:</i> Ликвидационната стойност се основава на приходите, които могат да се реализират при преобразуване на активите в пари, такива каквито са на мястото където се намират след излагането им на публичен търг за възможно най-кратко време.</p>	<ul style="list-style-type: none"> цена на земя – между 1.75 лев и 5 лева за един квадратен метър. цена за квадратен метър за сграда между 50 лева и 650 лева в зависимост от естеството на сградата. физическо и функционално изхабяване (10-60%); коефициент на ликвидация (25-55%), за специфични обекти до 96% 	<p>Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> цената за изграждане на един квадратен метър е по-висока (по-ниска); очакваното ниво на физическо и функционално изхабяване е по-ниско (по-високо).

Оценителят счита, че разходният метод е най-надеждния метод за оценка на справедливата стойност на активите, поради техния специализиран индустриален характер.

Жилищни имоти	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
<p><i>Разходен метод:</i> Стойността на имота по този метод се базира на разходите за създаване на идентичен с него актив при текущи цени за стоки и услуги за района. След определяне на първоначалната възстановителна стойност тя се коригира с физическото и функционалното изхабяване.</p>	<ul style="list-style-type: none"> цена на земя – 450 лв. на квадратен метър в Пловдив цена на квадратен метър за сграда в Пловдив: 450 лв. 	<p>Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> цената за изграждане на един квадратен метър е по-висока (по-ниска);
<p><i>Сравнителен метод:</i> Този метод се основава на непосредственото сравнение на оценявания обект с подобри продадени такива</p>	<ul style="list-style-type: none"> цена на земя: 450 лв. на квадратен метър в Пловдив цена на квадратен метър за сграда в Пловдив: 1,000 лв. коефициент за пригаждане и завършеност: 0.7 	<p>Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> цената на един квадратен метър е по-висока (по-ниска);

При оценяване на жилищните имоти, оценителят е използвал тежест от 45% за разходния метод и 55% за сравнителния метод.

17. Инвестиции

Дългосрочни инвестиции на разположение за продажба в размер на 8 хил. лв. към 31 декември 2017 (2016: 30 хил. лв.) се отчитат по цена на придобиване и представляват капиталови инструменти в неликвидни дружества. Няма установена пазарна цена за тези капиталови инструменти. През 2017 е отчетена обезценка в размер на 22 хил. лв.

Бележки към консолидирания финансов отчет

18. Предоставени заеми

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2017	2016
Предоставени заеми			
Заеми, предоставени на свързани лица	29	-	551
Заеми, предоставени на несвързани лица - главница		7,486	6,253
Заеми, предоставени на несвързани лица - лихви		555	155
Брутна стойност на предоставени заеми		8,041	6,959
Обезценка на предоставени заеми		(5,280)	-
Предоставени заеми, след обезценка		2,761	6,959
Текущи		1,575	6,469
Не-текущи		1,186	490
		2,761	6,959

Предоставените заеми на несвързани лица към 31 декември 2017 включват един заем с брутна стойност 5,280 хил. лв., който е напълно обезценен, както е описано по-долу и търговски заеми в размер на 2,761 хил. лева (2016: 900 хил. лева).

Обезценка на предоставен заем

През 2016 г. Групата е предоставила заем на несвързано лице, който към 31 декември 2017 е в неизпълнение според първоначалните договорни условия и Дружеството води съдебни дела, свързани с възстановяване на част от сумите. Брутната стойност на заема е в размер на 5,280 хил. лв. (2016: 5,508 хил. лв.) както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Главница по заем	4,725	5,353
Начислени лихви	555	155
Общо	5,280	5,508
Обезценка	(5,280)	-
Балансова стойност	-	5,508

Заемът е лихвоносен, с лихвен процент 8%. През 2017 г. Групата е предоговорила падежа на заема поради невъзможност на заемополучателя да върне средствата и цялата сума е дължима до 30 юни 2019.

Към 31 декември 2016 Ръководството счита, че е вероятно да се намери вариант приемлив за страните за възстановяване на преведената сума и заемът да бъде възстановен до 30 юни 2017 г. През 2017 година е изплатена част от сумата в размер на 300 хил. щатски долара (628 хил. лв.), с което е намалена дължимата главница по заема.

През 2017 са заведени съдебни дела с цел възстановяване на сумите. Ръководството е установило, че сумите не са използвани целево и длъжникът не е в състояние да ги възстанови. Поради възникналата несигурност, свързана с възстановимостта на средствата, цялата стойност на заема, заедно с начислените лихви е обезценена към 31 декември 2017, във връзка с което Дружеството отчита разходи за обезценка в размер на 5,280 хил. лв. през 2017 г. Въпреки това, Дружеството продължава правни действия за възстановяване на сумите.

Бележки към консолидирания финансов отчет

18. Предоставени заеми (продължение)

Други предоставени търговски заеми на несвързани лица

Лихвеният процент на предоставените други търговски заеми на несвързани лица е 6.3% годишно. Заемите се погасяват на периодични вноски с краен срок за погасяване от 2018 до 2020 за различните заеми. Заемите са необезпечени.

Заеми, предоставени на свързани лица

За условията на заемите към свързани лица виж (бележка 29)

19. Данъци

(а) Данъци, признати в печалби и загуби

В хиляди лева

Текущ данък

Данък за текущата година

	2017	2016
	1,382	156
	1,382	156
Отсрочен данък		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	190	453
	190	453
Общо разходи за данъци	1,572	609

(б) Обяснение на ефективната данъчна ставка

В хиляди лева

Печалба за периода

Общо разходи за данъци

Печалба преди данъци

Корпоративен данък, базиран на законовата данъчна ставка

Непризнати приходи и разходи за данъчни цели

Текуща загуба, за която не е признат отсрочен актив

Непризнати отсрочени данъчни активи и други

	2017	2017	2016	2016
		13,894		4,814
		1,572		609
		15,466		5,423
	10%	1,547	10%	542
		21		16
		4		23
		-		28
	10.16%	1,572	11%	609

Съответните данъчни периоди на дружествата в Групата могат да бъдат обект на проверка от данъчните органи до изтичането на 5 години от края на годината, в която е подадена декларация или е следвало да бъде подадена декларация, като могат да бъдат наложени допълнителни данъчни задължения или глоби съобразно интерпретирането на данъчното законодателство. На ръководството на Групата не са известни обстоятелства, които биха могли да доведат до възникване на допълнителни съществени задължения в тази област.

Бележки към консолидирания финансов отчет

19. Данъци (продължение)

(в) Признати отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъчни активи и пасиви се дължат на следните позиции:

В хиляди лева	Активи		Пасиви		Нетно	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Имоти, машини и съоръжения	-	-	(6,184)	(5,455)	(6,184)	(5,455)
Нематериални активи	1	1	-	-	1	1
Инвестиционни имоти	11	3	-	-	11	3
Задължения към персонала	23	17	-	-	23	17
Доходи на наети лица	22	21	-	-	22	21
Обезценка на вземания	567	42	-	-	567	42
Отписани задължения	86	86	-	-	86	86
Обезценка на материални запаси	4	5	-	-	4	5
Данъчни активи (пасиви)	714	175	(6,184)	(5,455)	(5,470)	(5,280)
Нетиране на данъците	(708)	(170)	708	170	-	-
Нетни данъчни активи (пасиви)	6	5	(5,476)	(5,285)	(5,470)	(5,280)

(г) Движения на отсрочените данъци

В хиляди лева	Салдо към 1 януари 2017	Признати в печалби и загуби	Признати в	Салдо 31 декември 2017
			друг всеобхватен доход	
Имоти, машини и съоръжения	(5,455)	(729)	-	(6,184)
Нематериални активи	1	-	-	1
Инвестиционни имоти	3	8	-	11
Задължения към персонала	17	6	-	23
Доходи на наети лица	21	1	-	22
Обезценка на вземания	42	525	-	567
Отписани задължения	86	0	-	86
Обезценка на материални запаси	5	(1)	-	4
	(5,280)	(190)	-	(5,470)

В хиляди лева	Салдо към 1 януари 2016	Признати в печалби и загуби	Признати в	Салдо 31 декември 2016
			друг всеобхватен доход	
Имоти, машини и съоръжения	(5,044)	(411)	-	(5,455)
Нематериални активи	1	-	-	1
Инвестиционни имоти	4	(1)	-	3
Задължения към персонала	28	(11)	-	17
Доходи на наети лица	23	(2)	-	21
Обезценка на вземания	66	(24)	-	42
Отписани задължения	86	-	-	86
Обезценка на материални запаси	9	(4)	-	5
	(4,827)	(453)	-	(5,280)

Приложимата данъчна ставка за 2017 г. и 2016 г. е 10%, определена със Закона за корпоративното подоходно облагане.

Бележки към консолидирания финансов отчет**20. Материални запаси***В хиляди лева*

	2017	2016
Суровини и материали	7,332	17,752
Готова продукция	3,172	2,134
Незавършено производство	30	155
	<u>10,534</u>	<u>20,041</u>

21. Търговски и други вземания*В хиляди лева*

	2017	2016
Търговски вземания	8,337	5,586
Предоставени гаранции	1,270	2,325
Одобрена финансова помощ	528	1,599
Данъци за възстановяване (ДДС)	1,561	1,582
Предоставени аванси и предплатени разходи	3,183	1,034
Други вземания	1,555	1,665
	<u>16,434</u>	<u>13,791</u>

Текущи

16,056

13,791

Нетекучи

378

-

16,43413,791**в т.ч Финансови инструменти**

Търговски вземания	8,337	5,586
Предоставени гаранции	1,270	2,325
Други вземания	1,555	1,665
	<u>11,162</u>	<u>9,576</u>

Други вземания към 31 декември 2017 включват парични средства в размер на 1,197 хил. лева по банкова сметка, свързани с открит акредитив във връзка с доставка на дълготрайни материални активи (2016: 1,194 хил. лв.). Групата е предприела действия за спиране усвояването на акредитива, във връзка със съществуващи претенции между доставчика и Групата.

Вземанията по одобрено финансиране към 31 декември 2017 представляват финансова помощ за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници. На 17.05.2017г влиза в сила заповед Е-РД-13-385/03.05.2017г за ценови период от 01.07.2017г до 30.06.2018г. Определената помощ е отстъпка в размер на 85% от компонентата и освобождаване от задължение за плащане след достигане на размер от 136,420 лв. На 17.10.2017г е издадено удостоверение Е-ДПУ1-114 от Министъра на енергетиката за възстановяване на надплатените средства за периода 01.07.2016г – 31.03.2017г. Размерът на подлежащите за възстановяване средства към 31 декември 2017г. е 528 хил. лева и тази сума е отчетена като намаление на себестойността на продукцията.

22. Пари и парични еквиваленти*В хиляди лева*

	2017	2016
Парични средства в брой	24	13
Суми по банкови сметки	10,769	493
Пари и парични еквиваленти в отчета за паричните потоци	<u>10,793</u>	<u>506</u>

Бележки към консолидирания финансов отчет

23. Капитал и резерви

(а) Регистриран капитал

В хиляди акции	Обикновени акции	
	2017	2016
Издадени към 1 януари	31,755	31,755
Издадени към 31 декември – напълно изплатени	31,755	31,755

Към 31 декември 2017 г. акционерният капитал е разпределен в 31,754,944 броя акции с номинал 1 лев, както следва:

Акционер	31 декември 2017		31 декември 2016	
	Брой акции	%	Брой акции	%
А.Р.У.С. Холдинг АД	25,615,674	81	25,615,674	81
КВД S.A., Люксембург	4,000,000	13	4,000,000	13
Екотекника ЕООД	767,919	2	767,919	2
Свилоза 2000 АД	503,074	2	503,074	2
Други	868,277	2	868,277	2
	31,754,944	100	31,754,944	100

(б) Резерви

Резервите са формирани от частта от печалба за разпределение, заделена всяка година по решение на ръководството на Групата. Съгласно българското търговско законодателство акционерните дружества са задължени да формират фонд „Резервен“ в размер на десет процента от стойността на регистрирания капитал.

(в) Управление на капитала

Политиката на Съвета на директорите е да се поддържа силна капиталова база така, че да се поддържа доверието на инвеститорите, кредиторите и на пазара като цяло, и да могат да се осигурят условия за развитие на бизнеса в бъдеще.

През годината не е имало промени в управлението на капитала на Групата.

24. Доходи на акция

Основен доход на акция

В хиляди лева	2017	2016
Печалба за разпределение между акционерите в лева	13,928,479	4,789,000
Среднопретеглен брой на обикновени акции	31,754,944	31,754,944
Доход на акция в лева	0.44	0.15

Доходът на акция и доходът на акция с намалена стойност са равни за годините, завършващи на 31 декември 2017 г. и 2016 г. Не са издавани инструменти с ефект на намаляване на стойността от Групата.

Бележки към консолидирания финансов отчет

25. Заеми

Тази бележка представя информация за договорните взаимоотношения на Групата относно ангажименти по лихвени заеми. Повече информация за въздействието на лихвените проценти и валутния риск върху Групата се съдържа в пояснителна бележка 28.

В хиляди лева	Бележка	2017	2016
Текущи пасиви			
Договори за банкови овърдрафти		-	3,877
Банкови заеми		7,500	7,481
		7,500	11,358
Нетекучи пасиви			
Заеми от свързани лица	29	766	3,129
Банкови заеми		6,746	14,239
		7,512	17,368
Общо лихвени заеми		15,012	28,726

(а) Условия и график на изплащане

Условията по заемите са както следва:

В хиляди лева	Валута	Номинален Лихвен процент	Година на падеж	31 декември 2017		31 декември 2016	
				Номи- нална стойност	Балан- сова стойност	Номи- нална стойност	Балан- сова стойност
Обезпечен банков заем А	Евро	3М Euribor+179%	2019	8,155	8,155	13,593	13,593
Обезпечен банков заем Б	Евро	3М Euribor+1.7%	2021	6,091	6,091	8,127	8,127
Обезпечен банков заем В	Евро	6М Euribor+1.7%	2018	-	-	2,577	2,577
Обезпечен банков заем Г	Лева	ОЛП-2.00%	2018	-	-	1,300	1,300
Необезпечен заем свързани лица А	Евро	5.80%	2019	-	-	641	641
Необезпечен заем свързани лица Б	Евро	5.80%	2019	766	766	2,488	2,488
Общо лихвоносни задължения				15,012	15,012	28,726	28,726

Договори за банков кредит

На 25 юли 2014 г. е подписан договор за кредит със СИБанк АД. Банковият кредит е обезпечен със залог на търговско предприятие на дъщерното дружество Свилоцел ЕАД с вторично вписване на активи, без вземания и със залог на парични наличности по съществуващи и бъдещи банкови сметки на дружеството в банката.

На 27 октомври 2015 г. е подписан договор за инвестиционен кредит със СИБанк АД. Банковият кредит е обезпечен със залог на търговско предприятие на дъщерното дружество Свилоцел ЕАД с вторично вписване на активи, без вземания.

Съгласно сключените договори за банкови кредити, Групата е задължена да поддържа определени показатели. В случай на неспазване на показателите, Банката има право да се възползва от правата си съгласно сключените договори, включително да обяви заемите за предсрочно изискуеми. Към 31 декември 2016 г., Групата не е спазила условието за определени обороти по банкови сметки, съгласно договор за обезпечен банков заем. На 30 декември 2016 г., Групата е получила писмо, с което е освободена от изискването за спазване на нарушения показател. Към 31 декември 2017 Групата е изпълнила изискванията по договорите за банкови заеми.

Разликата между нетните парични потоци и изменението на общо задълженията по заеми се дължат на изплащане на начислените лихви.

Бележки към консолидирания финансов отчет

26. Търговски и други задължения

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Задължения към доставчици	5,355	5,289
Задължения към персонала	553	497
Задължение за други данъци и такси	446	484
Задължения по социално осигуряване	180	166
Получени аванси	358	55
Задължения за връщане на квоти за емисии на парникови газове на държавата	7	20
Получени гаранции	159	354
Други задължения	490	361
	7,548	7,226
<i>в т.ч Финансови инструменти</i>		
Задължения към доставчици	5,355	5,289
Получени гаранции	159	354
Други задължения	490	361
	6,004	6,004

27. Доходи на наети лица

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и Колективния трудов договор (КТД) при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в двукратен размер на brutното трудово възнаграждение. В случай че работникът или служителят е работил в Групата през последните 10 години размерът на обезщетението възлиза на шестмесечния размер на brutното му трудово възнаграждение.

Приблизителния размер на задълженията към 31 декември 2017 г. се основават на актюерски доклад, при който се използвани следните параметри и предположения:

- Процентът на дискотиране е определен на базата на очаквания средно- претеглен бъдещ срок на задължението и е в размер на 1.60% годишно;
- Очаквано увеличение на заплатите: 25% годишно за първата година и в размер на 5% годишно за целия останал период до момента на придобиване на пенсионни права;
- Дата на пенсиониране: съгласно разпоредбите за прослужено време и възраст;
- Продължителност на живота: съгласно таблици за смъртността на Националния статистически институт.

Движения в стойността на нетните задължения за обезщетение при пенсиониране признати в отчета за финансовото състояние

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Настояща стойност на задълженията към 1 януари	453	437
Изплатени обезщетения при пенсиониране	(56)	(80)
Разходи, признати в печалби и загуби (виж по-долу)	47	66
Разходи, признати в друг всеобхватния доход	27	30
Настояща стойност на задълженията към 31 декември	471	453

Бележки към консолидирания финансов отчет

27. Доходи на наети лица (продължение)

Разходи признати в печалби и загуби

В хиляди лева

Стойност на придобитите права през годината
Лихви върху задължения

2017	2016
36	52
11	14
47	66

В хиляди лева

Дългосрочни задължения
Краткосрочни задължения

2017	2016
439	437
32	16
471	453

Анализ на чувствителността

Изчислението на задълженията по план с дефинирани доходи се влияе от промените в актюерските преценки, изброени по-горе. Следната таблица обобщава ефекта от изменение в актюерските предположения върху задълженията по плана в края на отчетния период.

Актюерски допускания	-0.50%	Използван процент	+ 0.50%
Процент на дисконтиране	1.10%	1.60%	2.10%
Размер на задължението в края на периода	493	471	450
Разлика в лева	22		(21)
Разлика в %	5%		(4%)
Ръст на брутната работна заплата	4.50%	5.00%	5.50%
Размер на задължението в края на периода	451	471	491
Разлика в лева	(20)		20
Разлика в %	(4%)		4%
Вероятност за предсрочно оттегляне	7.50%	8.00%	8.50%
Размер на задължението в края на периода	495	471	448
Разлика в лева	24		(23)
Разлика в %	5%		(5%)
Допускане за смъртност	- 1 год.	Таблица за смъртност	+ 1 год.
Размер на задължението в края на периода	476	471	465
Разлика в лева	5		(6)
Разлика в %	1%		-1%

Резултатът от теста за чувствителност показва, че при изменение с +/- 0,50% на използвания процент на дисконтиране, размерът на задължението в края на периода би се намалил с -4% или съответно увеличил с 5%. Резултатът от теста за чувствителност показва, че при изменение с +/- 0,50% на процента на ръст на работната заплата годишно, размерът на задължението в края на периода би се намалил с -4% или съответно увеличил с 4%. При промяна с +/- 0,50% на очакваното текучество на персонала преди пенсиониране то размерът на задължението в края на периода би се намалил с -5% или съответно увеличил с 5%.

Бележки към консолидирания финансов отчет

28. Финансови инструменти

(а) Управление на финансовия риск

Групата има експозиция към следните рискове от употребата на финансови инструменти:

- кредитен риск;
- ликвиден риск;
- пазарен риск.

(i) Общи положения за управление на риска

Съветът на директорите носи отговорността за установяване и управление на рисковете, с които се сблъсква Групата, като установява лимити за поемане на рискове по отделни видове, дефинира правила за контрол върху рисковете и съответствие с установените лимити. Тези лимити и практики за управление на риска подлежат на периодична проверка с цел отразяване на настъпили изменения в пазарните условия и в дейността на Групата.

(ii) Кредитен риск

Кредитният риск за Групата се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск произтича основно от вземания от клиенти и инвестиции във финансови инструменти.

Предоставени заеми и вземания от клиенти

Експозицията към кредитен риск е в резултат на индивидуалните характеристики на отделните клиенти. Тази експозиция също така може да зависи от риск от неплащане, присъщ за индустрията или за вътрешния пазар, на който Групата оперира. Приблизително 68% от приходите на Дружеството за 2017 г. са в резултат от продажби към основните десет клиента (2016: 65%). През 2017 г. 88% от приходите на Групата са реализирани от експорт на продукцията (2016: 83%).

Кредитната политика на Групата предвижда всеки нов клиент да се проучва за неговата платежоспособност преди да се предложат стандартните условия на доставка и плащания. От нови и непознати клиенти обикновено се изисква откриване на акредитив или издаване на банкова гаранция в полза на Групата, в размер на стойността на стоката с отложено плащане. Клиенти, които не отговарят на критериите за платежоспособност могат да извършват покупки срещу предварително плащане.

Отчетната стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция. Максималната кредитна експозиция към 31 декември 2017 и 2016 е:

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2017	2016
Предоставени заеми	18	2,761	6,959
Търговски и други вземания	21, 29	11,424	9,637
Пари и парични еквиваленти	22	10,769	493
		24,954	17,089

Групата отчита обезценка, която представлява очакваните загуби по отношение на търговските и други вземания и инвестиции. Обезценката се състои основно от компонент, който се отнася за индивидуално значими експозиции и колективен компонент за загуба за групи сходни активи по отношение на загуби, които са възникнали, но все още не са идентифицирани. Колективният компонент се определя на база исторически данни за плащанията по сходни финансови активи.

Бележки към консолидирания финансов отчет

28. Финансови инструменти (продължение)

(а) Управление на финансовия риск (продължение)

(ii) Кредитен риск (продължение)

Максималната експозиция към кредитен риск за търговски и други вземания и предоставени заеми към отчетната дата по географски региони е, както следва:

В хиляди лева	Балансова стойност	
	2017	2016
Местен пазар	10,093	12,900
Страни от еврозоната	727	745
Страни извън еврозоната	3,365	2,951
	14,185	16,596

„Евро зона” се употребява в смисъл – страни приели евро като национална валута. „Извън евро зона” се употребява в смисъл – страни, чиято национална валута е различна от евро. „Местен пазар” обхваща територията на България.

Максималната кредитна експозиция към датата на отчета за търговски вземания и предоставени заеми на Групата по видове клиенти:

В хиляди лева	2017	2016
Клиенти продажби на продукция	7,237	4,898
Клиенти по предоставени заеми	2,761	6,825
Клиенти наеми и други услуги	514	522
Клиенти други продажби	3,673	4,351
	14,185	16,596

Основните клиенти на Групата са заводи за производство на печатна хартия, висококачествен опаковъчен картон и санитарна хартия от Балканския полуостров и Европейския съюз, или търговци на едро от Европейския съюз.

Обезценка

Времето структура на търговски и други вземания към датата на отчета е както следва:

В хиляди лева	2017		2016	
	Брутна сума	Обезценка	Брутна сума	Обезценка
Непросрочени	17,798	5,372	15,242	26
Просрочени между 1-90 дни	1,339	-	1,108	1
Просрочени между 91-180 дни	150	12	122	-
Просрочени над 180 дни	657	460	714	563
	19,944	5,844	17,186	590

Ръководството наблюдава постоянно експозицията на клиентите и отчита обезценка на вземанията на база на индивидуален преглед на експозицията.

Част от просрочените вземания са изплатени или разсрочени със споразумения след отчетната дата.

Бележки към консолидирания финансов отчет

28. Финансови инструменти (продължение)

(а) Управление на финансовия риск (продължение)

(ii) Кредитен риск (продължение)

Непросрочените вземания включват вземания по предоставен заем (виж бел. 18), който е напълно обезценен поради несигурност, свързана с неговата събираемост. Вземането не е просрочено към 31 декември 2017, тъй като Дружеството е удължило договорния срок за връщане на заема поради текущата неспособност на заемополучателя да възстанови средствата. Заемът не е обезпечен и е гарантиран от физически лица.

Движението в корективната сметка за обезценка за търговски и други вземания през годината е както следва:

В хиляди лева	2017	2016
Баланс към 1 януари	590	754
Признати загуби от обезценка по предоставени заеми	5,280	-
Признати загуби от обезценка по други вземания	-	204
Възстановена обезценка	(11)	(2)
Отписани	(15)	(366)
Баланс към 31 декември	5,844	590

(iii) Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, че Групата ще има трудности при изпълнение на задълженията, свързани с финансовите пасиви, които се уреждат в пари или чрез друг финансов актив. Подходът на Групата за управление на ликвидността е да се осигури, доколкото е възможно, че тя винаги ще има достатъчно ликвидност, за да изпълни задълженията си, както при нормални, така и при стресови условия, както и без да понесе неприемливи загуби или да навреди на репутацията на Групата.

Групата прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни, включително обслужването на финансовите задължения; това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства които не могат да се предвидят при нормални условия.

По-долу са представени договорните падежи на финансови задължения, включително очакваните плащания на лихви като е изключен ефекта от договорени ангажименти за взаимно прихващане:

31 декември 2017

В хиляди лева	Договорни						Повече от 5 години
	Балансова стойност	парични потоци	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	
Не-деривативни финансови задължения							
Търговски и други задължения	6,004	(6,004)	(6,004)	-	-	-	-
Задължения към свързани лица	115	(115)	(115)	-	-	-	-
Банков овърдрафт	-	-	-	-	-	-	-
Лихвени заеми обезпечени	14,246	(14,517)	(3,858)	(3,826)	(6,833)	-	-
Лихвени заеми необезпечени	766	(855)	(4)	-	(851)	-	-
	21,131	(21,491)	(9,981)	(3,826)	(7,684)	-	-

Бележки към консолидирания финансов отчет

28. Финансови инструменти (продължение)

(а) Управление на финансовия риск (продължение)

(iii) Ликвиден риск (продължение)

31 декември 2016

В хиляди лева	Балансова стойност	Договорни парични потоци					Повече от 5 години
		До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години		
Не-деривативни финансови задължения							
Търговски и други задължения	6,004	(6,004)	(6,004)	-	-	-	-
Задължения към свързани лица	752	(752)	(752)	-	-	-	-
Банков овърдрафт	3,877	(3,877)	(3,877)	-	-	-	-
Лихвени заеми обезпечени	21,720	(22,669)	(4,041)	(3,977)	(7,798)	(6,853)	-
Лихвени заеми необезпечени	3,129	(3,642)	(103)	(86)	(171)	(3,282)	-
	35,481	(36,944)	(14,777)	(4,063)	(7,969)	(10,135)	-

(iv) Пазарен риск

Пазарен риск е рискът при промяна на пазарните цени, като курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти, доходът на дружеството или стойността на неговите инвестиции да бъдат засегнати. Целта на управлението на пазарния риск е да управлява и контролира експозицията на пазарен риск в приемливи граници като се оптимизира възвръщаемостта.

Валутен риск

Като цяло, Групата не е изложено на съществен валутен риск, тъй като:

- покупките на основните стоки, материали и услуги, с които Групата търгува или влага в производството, са деноминирани в лева или в евро.
- Преобладаваща част от продажбите на външен пазар са деноминирани в евро. В зависимост от пазарната конюнктура, процента от продажбите деноминирани в USD може да достигне 40%, спрямо общата стойност на приходите, при което влиянието на валутния риск върху приходите може да се определи като съществено. Все пак сравнително кратките срокове за разплащане и авансовите плащания намаляват валутния риск, доколкото съществува зависимост между равнището на продажните цени и курса USD/BGN.
- Всички дългосрочни заеми са деноминирани в EUR или BGN, което намалява валутния риск.

Експозиция към валутен риск

Експозицията на Групата към валутен риск основно възниква, тъй като 37% от продажбите за 2017 г. са реализирани в щатски долари (2016: 37%). 46% от продажбите за 2017 г. са реализирани в евро (2016: 46%), но това не се счита, че поражда съществен риск, тъй като Българският лев е фиксиран към еврото.

През 2017 г. и през 2016 г. Групата не е осъществила съществен внос на стоки и услуги в щатски долари.

Заемите, когато са деноминирани в чуждестранна валута, са отпуснати в евро.

От 1 януари 1999 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0

Бележки към консолидирания финансов отчет

28. Финансови инструменти (продължение)

(а) Управление на финансовия риск (продължение)

(iv) Пазарен риск (продължение)

Анализ на чувствителността

Анализ на чувствителността от промяна на курса на Българския лев или еврото към щатски долари не би имал ефект върху финансовия отчет на Групата поради ниските стойности на експозициите в щатски долари към 31 декември 2017 и 2016 г.

Експозицията на Групата към валутен риск е както следва:

	BGN	EUR	USD	BGN	EUR	USD
	31 декември 2017			31 декември 2016		
Търговски и други вземания	6,670	4,377	377	4,882	4,385	350
Предоставени заеми	-	2,761	-	5,617	1,342	-
Пари и парични еквиваленти	874	9,447	448	192	272	29
Търговски и други задължения	(3,278)	(2,726)	-	(4,608)	(1,338)	(59)
Заеми и кредити	-	(15,012)	-	-	(24,849)	-
Банков овърдрафт	-	-	-	(1,300)	(2,577)	-
Нетна експозиция	4,266	(1,153)	825	4,783	(22,765)	320

Следните валутни курсове са прилагани през годината:

	Среден курс		Курс към датата на отчета	
	2017	2016	2017	2016
Щатски долар (USD 1)	1.734777	1.76833	1.63081	1.85545

Лихвен риск

Лихвения риск е свързан с потенциално негативния ефект за финансовите резултати на Групата, в резултат на промени в лихвените нива. Към 31 декември 2017 г. Групата е изложена на такъв риск, заради заеми с плаваща лихва 3-месечен и 6-месечен Euribor плюс надбавка. През 2017 и 2016 Euribor беше отрицателна величина и лихвите по използваните от Дружеството кредити, бяха изчислени единствено на база договорената фиксирана надбавка.

Експозиция към лихвен риск

В следващата таблица се включват отчетната стойност на финансовите инструменти според видовете лихвен процент:

В хиляди лева	Номинална стойност	
	2017	2016
Инструменти с фиксирана лихва		
Финансови активи	2,761	6,959
Финансови пасиви	(766)	(4,429)
	1,995	2,530
Инструменти с променлива лихва		
Финансови активи	-	-
Финансови пасиви	(14,246)	(24,296)
	(14,246)	(24,296)

Бележки към консолидирания финансов отчет

28. Финансови инструменти (продължение)

(а) Управление на финансовия риск (продължение)

(iv) Пазарен риск (продължение)

Анализ на чувствителността на финансовите инструменти с фиксирана лихва

Групата не отчита финансови активи и пасиви с фиксирана лихва по справедлива стойност чрез печалби и загуби и няма деривативи (лихвени суапове) определени като инструменти за хеджиране на справедлива стойност. Поради това промяна на лихвените проценти към датата на отчета не би засегнала печалби и загуби.

Анализ на чувствителността на паричните потоци от финансовите инструменти с плаваща лихва

Промяна на лихвените нива с 0.25 процент към 31 декември би увеличила (намалила) капитала и печалбите и загубите със сумите показани по-долу. При анализа е допуснато, че всички други променливи, особено валутните курсове са относително постоянни. Анализът е направен на същата база и за 2016 г.

Ефект от промяна с 0.25% на лихвения процент по инструменти с плаваща лихва:

В хиляди лева

	Ефект от промяна в печалби и загуби		Ефект от промяна в капитала	
	0.25% увеличение	0.25% намаление	0.25% увеличение	0.25% намаление
31 декември 2017 г.				
Инструменти с плаваща лихва	-	-	-	-
Чувствителност на паричния поток (нетно)	-	-	-	-
31 декември 2016 г.				
Инструменти с плаваща лихва	(61)	61	-	-
Чувствителност на паричния поток (нетно)	(61)	61	-	-

Финансовите пасиви с променлива лихва са базирани на 3-месечен Euribor. Средните нива на този индекс през 2017 са минус 0.329%. Промяна на пазарните нива с 0.25 б.п. не би имала ефект върху разходите за лихви на Групата.

Бележки към консолидирания финансов отчет**28. Финансови инструменти (продължение)****(б) Управление на капитала**

Политиката на Ръководството е да се поддържа силна капиталова база, така че да се поддържа доверието на акционерите, и на пазара като цяло, и да може да се осигурят условия за развитие на бизнеса в бъдеще.

Целта на Групата е да поддържа баланс между по-високата възвращаемост, която може да е възможна с по-високите нива на задлъжнялост и ползите и сигурността от силна капиталова позиция. Преобладаващият дял на продажбите за експорт прави Групата силно зависимо от икономическото състояние на Европейските страни и страните от Балканския полуостров.

Коефициентът на задлъжнялост на Групата към 31 декември 2017 и 2016 е както следва:

	2017	2016
Заеми и кредити	15,012	28,726
Намалени с: парични средства	(10,793)	(506)
Нетни задължения	4,219	28,220
Собствен капитал	112,737	98,836
Общо капитал	116,956	127,056
Коефициент на задлъжнялост	3.61%	22.21%

През годината не е имало промени в управлението на капитала на Групата.

(в) Справедливи стойности сравнени с балансови стойности

Ръководството е извършило анализ на финансовите инструменти, по които Групата е страна към датата на финансовия отчет, за да бъдат определени техните справедливи стойности и съответните им нива в йерархията на справедливите стойности.

Ръководството е извършило анализ на финансовите инструменти, по които Групата е страна към датата на финансовия отчет, за да бъдат определени техните справедливи стойности и съответните им нива в йерархията на справедливите стойности.

Групата не е страна по финансови инструменти, които се отчитат по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2017 и 2016. Ръководството счита, че справедливата стойност на финансовите активи и пасиви е приблизително равна на тяхната отчетна стойност, поради следните характеристики на инструментите:

- търговските вземания и задължения, включително вземания от и задължения към свързани лица и паричните средства са краткосрочни;
- предоставените заеми са с фиксиран лихвен процент, който се предоговаря при необходимост, за да отговаря на пазарните нива за съответния тип контрагент.
- получените кредити и заеми са с плаващ лихвен процент.

През отчетния период Групата не е извършила прехвърляне на финансови инструменти между отделните нива на йерархията на справедливите стойности.

Бележки към консолидирания финансов отчет

29. Свързани лица

(а) Предприятие-майка и крайно контролиращо лице

Мажоритарен акционер на Свилоза АД е А.Р.У.С. Холдинг АД. Крайно контролиращо дружество е А.Р.У.С. Холдинг АД. Мажоритарен акционер на А.Р.У.С. Холдинг АД е Красимир Банчев Дачев.

Групата също така има отношение на свързано лице със Съвета на директорите и ключовия ръководен персонал.

(б) Сделки с ключов ръководен персонал

Възнаграждението на ключовия ръководен персонал се състои от:

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Краткосрочни доходи на ключов ръководен персонал	360	317
	360	317

(в) Сделки с други свързани лица

<i>В хиляди лева</i>	Стойност на сделките за годината приключила на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2017	2016	2017	2016
Продажба на стоки и услуги / вземания				
Други свързани лица	266	400	-	54
Ключов ръководен персонал	43	7	53	7
	309	407	53	61
Краткосрочни	-	-	53	61
Дългосрочни	-	-	-	-
Покупка на стоки и услуги / задължения				
Други свързани лица	13,156	12,273	115	751
Ключов ръководен персонал	58	90	-	1
	13,214	12,363	115	752
Краткосрочни	-	-	115	752
Дългосрочни	-	-	-	-

През 2017 г. Групата е начислила обезценка на търговски вземания от други свързани лица в размер на 0 хил. лева (2016 г.: 95 хил. лева).

	Стойност на сделките за годината приключила на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2017	2016	2017	2016
Получени заеми / задължения				
Предприятие - майка			766	3,129
- начислени лихви	113	265		
- изплатени лихви	(128)	(189)		
- изплатен заем	(2,348)	-		
- прихващане на заем и лихви	-	(1,563)		
	(2,363)	(1,487)	766	3,129
Краткосрочни				-
Дългосрочни			766	3,129

Бележки към консолидирания финансов отчет

29. Свързани лица (продължение)

(в) Сделки с други свързани лица (продължение)

Предоставени заеми / вземания	Стойност на сделките за годината приключила на 31 декември		Крайни салда към 31 декември	
	2017	2016	2017	2016
Ключов управленски персонал			209	109
- предоставен заем начислена	94	109		
- начислени лихви	6	-	-	-
Друго свързано лице			-	442
- предоставен заем	-	-		
- погасен заем	(75)	(160)	-	-
- начислени лихви	19	34	-	-
- изплатени лихви	(19)	(35)		
Друго свързано лице				
- предоставен заем	-	50	-	-
- изплатен заем	-	-	-	-
- начислени лихви	-	2	-	-
- изплатени лихви	-	-	-	-
- начислена обезценка	-	-	-	-
Друго свързано лице				
- предоставен заем	108	719	-	-
- изплатен заем	(60)	(704)	-	-
- начислени лихви	1	33	-	-
- изплатени лихви	-	(32)	-	-
- прихващане на заем и лихви	-	(745)	-	-
Друго свързано лице				
- предоставен заем	-	20	-	-
- изплатен заем	-	(20)	-	-
Друго свързано лице				
- предоставен заем	-	54	-	-
- изплатен заем	-	(54)	-	-
Друго свързано лице				
- предоставен заем	-	29	-	-
- изплатен заем	-	(29)	-	-
- начислени приходи от лихви	-	1	-	-
- изплатени лихви	-	(1)	-	-
	74	(729)	209	551
Краткосрочни	-		209	440
Дългосрочни			-	111

Краткосрочните заеми към 31 декември 2016, предоставени на свързани лица са с договорен лихвен процент в размер на 6.3% и са погасени към 31 декември 2017 г.

Предоставения заем на ключов управленски персонал е с договорен лихвен процент в размер на 5.3% и краен срок за изплащане 31 декември 2018 г.

Предоставените заеми на свързани лица не са обезпечени.

Бележки към консолидирания финансов отчет

30. Дружества в Групата и неконтролиращо участие

Контрол над Групата

Мажоритарен собственик на Свилоза АД е А.Р.У.С. Холдинг АД, който притежава 81% от капитала на Свилоза АД.

Значителни дъщерни предприятия

	Държава на управление	Дял	
		2017	2016
Свилоцел ЕАД	България	100%	100%
Биоресурс Свищов ЕООД	България	100%	100%
Северна Дърводобивна Компания АД	България	66%	66%

	31 декември 2017	31 декември 2016
	Северна Дърводобивна Компания АД	Северна Дърводобивна Компания АД
<i>В хиляди лева</i>		
Неконтролиращо участие %	34%	34%
Нетекущи активи	292	127
Текущи активи	484	1,130
Нетекущи задължения	-	-
Текущи задължения	(443)	(827)
Нетни активи	333	430
Балансова стойност на неконтролиращо участие	113	147
Приходи	5,767	9,019
Печалба	(98)	72
Друг всеобхватен доход	-	-
Общо всеобхватен доход	(98)	72
Печалба, разпределена към неконтролиращо участие	(34)	25
Паричен поток от оперативна дейност	499	(55)
Паричен поток от инвестиционна дейност	(212)	-
Паричен поток от финансова дейност, регистриран капитал	(304)	(20)
Нетно увеличение (намаление) на пари и парични еквиваленти	(17)	(75)

31. Разпределение на квоти за емисии

Към 31 декември 2017 г., Групата е начислила задължение в размер на 7 хил. лева за връщане на емисии към Държавата (2016: 20 хил. лева).

Свилоза АД е страна по разрешителното за търговия с квоти за емисии на парникови газове, като основната част от активите обект на това разрешително са прехвърлени в дъщерното дружество Свилоцел ЕАД при неговото създаване.

Бележки към консолидирания финансов отчет**32. Условни активи и пасиви****Свилоцел ЕАД**

През февруари 2009 г., Свилоцел ЕАД е предприело действия срещу търговско дружество, като доставчик на основно производствено оборудване във връзка с обезпечаване на вземания по повод рекламации за некачествено изпълнение на договорени работи. През 2014 г. с окончателно решение от 17 юни 2014 г., Арбитражният съд присъжда в полза на Дружеството неустойки в размер на 1,507 хил. лева и лихва за периода в размер на 441 хил. лева. Сумата е отчетена в "Други приходи". Също така, Арбитражният съд присъжда, Дружеството да заплати на доставчика възстановяване на платени съдебни разноски в размер на 576 хил. лева и лихва за периода в размер на 4 хил. лева. Сумата е отчетена в "Други административни разходи". Към 31 декември 2014 г., Дружеството има вземане в размер на 1,367 хил. лева. През 2015 г. и 2016 г. Дружеството е събрало присъдената сума..

Във връзка с доставката на производственото оборудване, доставчика на оборудване е учредил банкова гаранция за добро изпълнение в полза на Дружеството. През 2016 е усвоена част от банковата гаранция в размер на 561 хил. лева, с която стойност е намалена стойността на придобитите по договора за изграждане активи. Останалата част от банковата гаранция в размер на 665 хил. лева е блокирана и не може да бъде усвоена от Дружеството в резултат на предприети действия от страна на доставчика. През 2017 г. доставчика е уведомил Дружеството за предприемане на стъпки за предявяване на иск за неправомерно усвояване на банковата гаранция от страна на Дружеството. Ръководството, на база на анализа на правните съветници на Дружеството, счита, че претенциите на доставчика са неоснователни, предвид приключилото в полза на Дружеството арбитражно дело, посочено по-горе, и че за усвоената част от банковата гаранция, не съществува риск за Дружеството за възстановяване на усвоените средства. По решение на ръководството неусвоената сума по банковата гаранция не е отчетена във финансовия отчет на Дружеството, поради несигурността относно времето, когато ще бъде вдигнат наложения заповор в резултат на предприетите действия от страна на доставчика.

Биоресурс Свищов ЕООД

Към датата на настоящият консолидиран финансов отчет, дъщерното дружество Биоресурс Свищов ЕООД е обект на данъчна проверка за данък добавена стойност. Ръководството на Групата не очаква съществени допълнителни задължения във връзка с провежданата проверка.

33. Събития след датата на отчетния период

Не са настъпили събития след датата на отчетния период, които налагат корекция или оповестяване в консолидирания финансов отчет.

Бележки към консолидирания финансов отчет**34. База за измерване**

Този консолидиран финансов отчет е изготвен на базата на историческата стойност, с изключение на следните позиции, в отчета за финансовото състояние:

- Задължението по плана за дефинирани доходи е признато по настояща стойност на задължението.

35. Значими счетоводни политики

По-долу е представен индекс на значимите счетоводни политики, за които повече информация е налична на следващите страници:

а. База за консолидация	39
б. Приходи	39
в. Финансови приходи и разходи	40
г. Чуждестранна валута	40
д. Доходи на наети лица	41
е. Данъци върху дохода	41
ж. Материални запаси	42
з. Имоти, машини, съоръжения и оборудване	43
и. Нематериални активи	44
й. Инвестиционни имоти	45
к. Наети активи	45
л. Лизинг	45
м. Финансови инструменти	46
н. Обезценка	47
о. Провизии	49
п. Отчитане по сегменти	49
р. Доход на акция	50
с. Безвъзмездна помощ от правителства	50

Бележки към консолидирания финансов отчет**35. Значими счетоводни политики (продължение)****(а) База за консолидация****(i) Дъщерни дружества**

Дъщерни дружества са тези, върху които Групата упражнява контрол. Групата контролира едно предприятие когато има експозиция към, или право на променлива възвращаемост от своето участие и има връзка между власт и доходност. Финансовите отчети на дъщерните дружества се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която е установен контрол, до датата на преустановяването му.

(ii) Загуба на контрол

При загубата на контрол над дъщерно предприятие, Групата отписва активите и пасивите на дъщерното предприятие, и свързаните неконтролиращо участие и другите компоненти на собствения капитал. Печалбата или загубата, произлизаща от това, се признава в печалбата или загубата за периода. Запазен дял в бивше дъщерно дружество се оценява по справедлива стойност при загубата на контрол.

(iii) Разчети и сделки, които се елиминират при консолидация

Вътрешногруповите разчети и сделки и всички нереализирани приходи и разходи, произтичащи от вътрешногрупови сделки, се елиминират при изготвянето на консолидирания финансов отчет. Нереализираните загуби се елиминират по същия начин както нереализираните печалби, но само ако няма доказателство за обезценка.

(iv) Неконтролиращо участие

Неконтролиращо участие се оценява по пропорционалния дял от разграничимите нетни активи към датата на придобиване. Промени в дела на Групата в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат в собствения капитал.

(б) Приходи**(i) Приходи от продажба на стоки**

Приход се признава когато същественият риск от собствеността са прехвърлени към купувача, получаването на възнаграждението е вероятно, свързаните разходи и възможните връщания на стоки могат да се определят надеждно, няма продължаваща свързаност на ръководството със стоките, и сумата на прихода може да се измери надеждно. Приходите се признават нетно от връщания, търговски отстъпки и количествени работи.

Прехвърлянето на рисковете и изгодите варира според конкретните условия на договора за продажба. При продажба на дървен материал и изделия от хартия, прехвърляне обикновено възниква, когато продуктът е в склада на клиента, но за някои международни пратки прехвърляне възниква при товарене на стоките на съответния превозвач в пристанището. Обикновено за такива продукти купувачът няма право на връщане.

(ii) Приходи от услуги

Групата признава приходи от предоставени услуги според степента на завършеност на сделката към отчетната дата. Степента на завършеност се определя чрез анализ на завършената работа.

(iii) Приходи от наеми

Приходите от наеми от инвестиционни имоти се признават по линеен метод за срока на наема. Лизингови стимули се признават като неделима част от общия приход от наем за срока на наема.

(iv) Продажба на намалени въглеродни емисии

Групата признава приход от продажба на намалени въглеродни емисии, когато рисковете и изгодите свързани с намалените емисии са прехвърлени на купувачите според условията на съответния договор. Прихода се признава на база на прехвърлените количества намалени въглеродни емисии и договорената продажна цена. Признатия приход се намалява с разходите свързани с реализацията.

Бележки към консолидирания финансов отчет**35. Значими счетоводни политики (продължение)****(в) Финансови приходи и разходи**

Финансовите приходи и разходи на Групата включват:

- приходи от лихви;
- разходи за лихви;
- приход от дивиденди;
- валутни курсови печалби или загуби от финансови активи и финансови пасиви;
- обезценка на финансови активи (различни от търговски вземания);

Лихвени приходи или разходи се признават, използвайки метода на ефективния лихвен процент. Приход от дивидент се признава в печалбата или загубата на датата, на която е установено правото на Групата да получи плащане.

(г) Чуждестранна валута**(i) Сделки в чуждестранна валута**

Сделките в чуждестранна валута се преизчисляват в съответните функционални валути на дружествата от Групата по обменните курсове на датите на транзакциите.

Парични активи и пасиви, деноминирани в чужда валута, се преизчисляват във функционалната валута по обменния курс към отчетната дата. Не-парични активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута, се преизчисляват във функционалната валута по курса на датата, на която справедливата стойност е определена. Непарични позиции, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута, не се преизчисляват.

Курсови разлики, възникващи от преизчислението на следните позиции се признават в ДВД:

- капиталови инструменти на разположение за продажба (освен при обезценка, когато валутните курсови разлики признати в друг всеобхватен доход се рекласифицират в печалби и загуби);
- финансово задължение предназначено като хеджинг на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, доколкото хеджинга е ефективен; или
- отговарящи на условията хеджинги на паричен поток, доколкото хеджингите са ефективни.

От 1999 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0.

Бележки към консолидирания финансов отчет**35. Значими счетоводни политики (продължение)****(д) Доходи на наети лица****(i) Планове с дефинирани вноски**

Задълженията за вноски в планове с дефинирани вноски включват вноските в държавни институции и в задължителни пенсионни фондове, управлявани от частни управляващи дружества, съгласно правните изисквания или индивидуален избор. Задълженията за превеждане на вноски по плановете с дефинирани вноски се признават като разходи когато свързаните услуги се предоставят.

(ii) Планове с дефинирани доходи

Задължението на Групата за планове с дефинирани доходи се изчислява отделно за всеки план, като се прогнозира бъдещите доходи, които служителите са заработили в резултат на положен труд в текущия и предходни периоди и тази сума се дисконтира.

Групата има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай, че работникът или служителът има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест месечни брутни работни заплати.

Към датата на баланса ръководството оценява приблизителния размер на условните разходи за всички служители на база на доклад, изготвен от актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. Преоценките, възникващи от планове с дефинирани доходи, представляват актюерски печалби и загуби, които се признават в ДВД. Нетни разходи за лихви и други разходи, свързани с планове за дефинирани доходи, се признават в печалбата или загубата. В бележка 27 е оповестена сумата на начисленото задължение, както и основните допускания, на базата на които е извършена оценката му.

(iii) Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се отчетат като разход, когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена, ако Групата има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител и задължението може да се оцени надеждно.

(е) Данъци върху дохода

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за бизнес комбинации или за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

(i) Текущ данък

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки влезли в сила или по същество въведени към отчетната дата и всички корекции за дължими данъци за предходни години. Текущите данъчни задължения включват също всяко данъчно задължение възникващо от декларирането на дивиденди.

Бележки към консолидирания финансов отчет**35. Значими счетоводни политики (продължение)****(е) Данъци върху дохода (продължение)****(ii) Отсрочен данък**

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати в финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;
- разлики свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики възникващи от първоначално признаване на репутация.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за обратното проявление на временните разлики, на базата на закони, които са в сила или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви и те се отнасят до данъци върху печалбата, наложени от същите данъчни власти на същото дружество или на различни дружества, но те възнамеряват да уредят данъчните пасиви и активи на нетна база, или техните данъчни активи и пасиви ще се реализират едновременно.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и намаляеми временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Групата взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Групата смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Групата да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода когато такова определяне бъде направено.

(ж) Материални запаси

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализуема стойност.

Себестойността на стоково-материалните запаси се базира на метода “средно претеглена”. В случая с произведените стоково-материални запаси и незавършеното производство, себестойността включва съответния дял от общо производствените разходи, разпределени на база на нормалния производствен капацитет.

Бележки към консолидирания финансов отчет**35. Значими счетоводни политики (продължение)****(з) Имоти, машини, съоръжения и оборудване***(i) Признаване и оценка и последващо отчитане*

Имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки. Цената на придобиване включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива. Цената на придобиване на активите, придобити по стопански начин, включва следното:

- разходи за материали и за директно вложен труд;
- разходи пряко свързани с привеждане на актива до състояние необходимо за предвидената употреба;
- когато Дружеството има задължение да демонтира актива или да възстанови терена, приблизителна оценка на разходите за демонтаж и за възстановяване на площадката, на която е разположен актива;
- капитализирани разходи за лихви, ако периода на изграждане е значителен.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

Печалби и загуби при продажба на имоти, машини, съоръжения и оборудване се определят като се сравняват постъпленията от продажбата с отчетната стойност на имоти, машини, съоръжения и оборудване и се признават нетно в други приходи/други разходи в печалби и загуби.

При последващо оценяване, имоти, машини, съоръжения и оборудване се отчитат по модела на цената на придобиване, предвиден в МСС 16 *Имоти, машини и съоръжения*, т.е. по цена на придобиване минус натрупана амортизация и натрупана загуба от обезценка на актива.

Резервните части и сервизно оборудване се отчитат като имоти, машини, съоръжения и оборудване, когато те отговарят на критериите за отчитане според МСС 16. В противен случай, те се отчитат като материални запаси.

(ii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато е вероятно, че бъдещи икономически ползи от тези разходи ще бъдат получени от Групата. Текущи ремонти и поддръжка се признават като разход при възникването им.

(iii) Амортизация

Имоти, машини, съоръжения и оборудване се амортизират от датата, на която са инсталирани и са готови за употреба, или за придобитите по стопански начин, от датата на която актива е завършен и е готов за употреба. Амортизацията се изчислява така, че да се изпише цената на придобиване на имотите, машините, съоръженията и оборудването, намалена с очакваната им остатъчна стойност, на база линейния метод за очакваните им полезни животи, като обикновено се признава в печалбата или загубата, освен ако не се включва в отчетната стойност на друг актив. Земята не се амортизира. Резервните части отчитани като имоти, машини, съоръжения и оборудване се амортизират от датата, когато са вложени в съоръженията.

Очакваните срокове на полезен живот за имоти, машини, съоръжения и оборудване са, както следва:

• Сгради	25-33 години
• машини, съоръжения	2-33 години
• транспортни средства	5-12 години
• стопански инвентар	6 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е подходящо.

Бележки към консолидирания финансов отчет**35. Значими счетоводни политики (продължение)****(з) Имоти, машини, съоръжения и оборудване (продължение)****(iv) Рекласификация към инвестиционни имоти**

Когато употребата на даден имот се промени от имот ползван от собственика на Инвестиционен имот, то тогава имотът се прехвърля към инвестиционни имот. Балансовата стойност на прехвърлените активи се представя като намерена стойност на датата на представяне на активите като инвестиционни имоти в отчета за финансовото състояние.

(и) Нематериални активи**(i) Признаване и оценка**

Нематериални активи, придобити от Групата, имащи определен полезен живот, са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

Групата отчита като нематериални активи закупени и получени безвъзмездно от държавата квоти за емисии на въглеродни газове. Предоставените безвъзмездно на Групата от държавата квоти за емисии на въглеродни газове, съгласно плана за разпределение за периода 2013 – 2020 се отчитат при първоначалното им признаване по цена на придобиване, която в тези случаи е нулева стойност. Закупените от Групата квоти за емисии на въглеродни газове се отчитат по цена на придобиване, намалена със загуби от обезценка. Квотите за емисии на въглеродни газове не се амортизират.

Групата признава задължения към Държавата за покриване на емитирани въглеродни емисии за всяка година, на база на балансовата стойност на квотите за емисии на въглеродни газове, притежавани от Групата към 31 декември. Ако Групата няма достатъчно количество квоти за емисии на въглеродни газове към 31 декември за покриване на съответното задължение, недостига се оценява по справедлива стойност на квотите за емисии на въглеродни газове към 31 декември.

(ii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само, когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи, включително разходи за вътрешно генерирани репутация и търговски марки, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

(iii) Амортизация

Амортизацията се начислява в печалби и загуби на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на нематериалните активи, от датата на която те са готови за употреба. Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

- патенти и търговски марки 6-10 години
- софтуер 2-3 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е подходящо.

Бележки към консолидирания финансов отчет**35. Значими счетоводни политики (продължение)****(й) Инвестиционни имоти**

Инвестиционни имоти са имоти, държани по-скоро за получаване на приходи от наем или за увеличение на стойността им, или и за двете, но не с цел продажба в обичайната дейност, използване за производство или доставка на стоки и услуги или за административни цели. Инвестиционните имоти са представени по цена на придобиване намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценки.

Инвестиционните имоти са прехвърлени от земи и сгради от Имоти, машини, съоръжения и оборудване. Балансовата стойност на прехвърлените активи е възприета за цена на придобиване към датата на представяне на активите като инвестиционни имоти в отчета за финансовото състояние.

Когато употребата на инвестиционен имот се промени така, че той се рекласифицира в имоти, съоръжения и оборудване, неговата справедлива стойност към датата на рекласификацията става цена на придобиване за последващо отчитане.

Амортизацията се начислява в печалби и загуби на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на инвестиционните имоти. Земята не се амортизира. Амортизацията на инвестиционния имот започва, когато той е готов за употреба т.е. когато е на мястото и в състоянието, необходими за неговата експлоатация по начина предвиден от ръководството. Очакваният срок на полезен живот на инвестиционните имоти на Групата е 25 години, определен от вътрешни технически експерти.

(к) Наети активи

Лизинговите договори, по силата на които на Групата се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване наетите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика, приложима за съответния актив. Различни от тези лизингови договори са договори за оперативен лизинг, наетите активи не се признават в отчета за финансовото състояние на Групата.

(л) Лизинг**(i) Плащания по лизингови договори**

Плащанията по оперативен лизинг се признават в печалби и загуби на база линейния метод за периода на лизинговия договор. Получени допълнителни плащания се признават в печалби и загуби като неразделна част от общите лизингови разходи през периода на договора. Минималните лизингови вноски по финансов лизинг се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент на остатъка от задължението. Условните лизингови плащания се отчитат като се ревизират минималните лизингови плащания за остатъчния срок на лизинга, когато корекцията по лизинга е потвърдена.

(ii) Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

При възникване на споразумението, Групата определя дали то е, или съдържа елементи на лизинг. Конкретен актив е предмет на лизинг, ако изпълнението на споразумението зависи от използването на този определен актив. Споразумение представлява предаване на правото на ползване на актива, ако споразумението предоставя на Групата правото да упражнява контрол върху използването на базовия актив.

При възникване или след повторна оценка на споразумението, Групата разделя плащания и други изисквани възнаграждения от това споразумение, на такива за лизинг, и такива за другите елементи, въз основа на относителните им справедливи стойности. Ако Групата заключи, че за даден финансов лизинг е невъзможно да се разделят плащанията надеждно, актив и пасив се признават в размер, равен на справедливата стойност на базовия актив. След това пасивът се намалява, като плащанията се извършват и вменен финансов разход върху пасива се признава, като се използва диференциален лихвен процент на Групата.

Бележки към консолидирания финансов отчет**35. Значими счетоводни политики (продължение)****(м) Финансови инструменти**

Групата класифицира не-деривативните финансови активи в следните категории: заеми и вземания и финансови активи на разположение за продажба.

Групата класифицира не-деривативните финансови пасиви като други финансови пасиви.

(i) Не-деривативни финансови активи и финансови пасиви – признаване и отписване

Групата първоначално признава заеми и вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи се признават първоначално на тяхната дата на търгуване, на която Групата е станала страна по договорните условия на инструмента.

Групата отписва финансов актив когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Групата прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени, или нито прехвърля, нито задържа значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността и не запазва контрол над прехвърления актив. Всяко участие в такъв отписан финансов актив, което е създадено или задържано от Групата, се признава като отделен актив или пасив.

Групата отписва финансов пасив когато нейните договорни задължения са изпълнени, или са отменени, или са изтекли.

Финансови активи и пасиви се компенсират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Групата има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

(ii) Не-деривативни финансови активи – оценяване**Заеми и вземания**

Заеми и вземания са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котираны на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заеми и вземания се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Пари и парични еквиваленти

Пари и парични еквиваленти включват парични наличности и депозити на виждане с първоначален матуритет от три месеца или по-малко.

Бележки към консолидирания финансов отчет**35. Значими счетоводни политики (продължение)****(м) Финансови инструменти (продължение)****(ii) Не-деривативни финансови активи – оценяване (продължение)**Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са не-деривативни финансови активи, които са предназначени като такива на разположение за продажба и не са класифицирани като отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби, финансови активи държани до падеж, заеми и вземания. Инвестиции на Групата в акции се класифицират като финансови активи на разположение за продажба. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност и промените в тази стойност, различни от загуби за обезценка (виж бележка 36 (н)) и валутни курсови разлики от капиталови инструменти на разположение за продажба, се отчитат в друг всеобхватен доход и се представят в резерв за справедлива стойност в собствения капитал. Когато една инвестиция се отпише, натрупаните печалби и загуби в друг всеобхватен доход се прекласифицират в печалби и загуби. Капиталови инвестиции, които не са търгувани на регулиран пазар и за които не е възможно да се определи справедливата им стойност се оценяват по себестойност.

(iii) Не-деривативни финансови пасиви – оценяване

Не-деривативни финансови пасиви се признават първоначално по справедлива стойност, намалена с всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване тези пасиви се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент.

(iv) Акционерен капитал

Обикновените акции се класифицират като собствен капитал. Разходите пряко свързани с издаването на обикновените акции и опции върху акции се признават като намаление на собствения капитал, нетно от всички данъчни ефекти.

(v) Деривативни финансови инструменти

През 2017 г. и 2016 г. Групата не е използвала деривативни финансови инструменти.

(н) Обезценка**(i) Не-деривативни финансови активи**

Финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглеждат към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства за обезценка.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва:

- неизпълнение или просрочие от длъжника;
- реструктуриране на задължението към Групата при условия, които Групата иначе не би разглеждала;
- индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност;
- неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент;
- изчезването на активен пазар за дадена ценна книга;
- наблюдаеми данни, които показват, че има измеримо намаление на очакваните парични потоци от група финансови активи.

За инвестиция в капиталова ценна книга обективно доказателство за обезценка включва значителен или продължителен спад в справедливата стойност под нейната цена на придобиване. За значителен спад Групата счита 20 процента, а за продължителен спад се счита период от 9 месеца.

Бележки към консолидирания финансов отчет

35. Значими счетоводни политики (продължение)

(н) Обезценка (продължение)

(i) *Не-деривативни финансови активи (продължение)*Финансови активи отчитани по амортизирана стойност

Групата взема предвид доказателства за обезценка на тези активи, както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Всички индивидуално значими активи се проверяват за специфична обезценка. Тези, за които няма специфична обезценка, след това се проверяват колективно за обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Активите, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка. Колективната проверка се прави като се групират заедно активи със сходни характеристики на риска.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Групата използва историческа информация за времето за възстановяване и размера на възникналите загуби, и прави корекция ако текущите икономически и кредитни условия са такива, че е вероятно реалните загуби да бъдат по-големи или по-малки от предполагаемите на базата на историческите тенденции.

Загубата от обезценка се изчислява като разликата между отчетна стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка. Когато Групата определи, че няма реалистична възможност за възстановяване на актива, съответните суми се отписват. Ако загубата от обезценка впоследствие намалее, и намалението може обективно да се свърже със събитие, настъпило след признаването на обезценка, тогава признатата преди загуба от обезценка се отразява обратно през печалбата или загубата.

Финансови активи на разположение за продажба

Загуба от обезценка по отношение на финансов актив на разположение за продажба се признава чрез рекласификация в печалба и загуба на загубите натрупани в резерв от справедлива стойност в собствен капитал. Кумулативната загуба, която се рекласифицира от собствен капитал в печалби и загуби, е разликата между цена на придобиване, нетно от изплащания на главница и амортизация, и текущата справедлива стойност, намалена със загуба от обезценка призната преди това в печалби и загуби. Промени в обезценката, дължащи се на прилагането на метода на ефективната лихва, се отразяват като компонент на приходите от лихви. Ако в последващ период, справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба се увеличи, и увеличението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка в печалбата или загубата, тогава загубата от обезценка се възстановява обратно, като сумата се признава в печалбата или загубата. Въпреки това, всяко последващо възстановяване на справедливата стойност на обезценена капиталова ценна книга на разположение за продажба, се признава в друг всеобхватен доход.

(ii) *Не-финансови активи*

Към всяка отчетна Групата преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи (различни от биологични активи, инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи) за да определи дали има индикации за обезценка. Ако има такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. Репутация се тества за обезценка всяка година.

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП. Репутация, възникнала при бизнес комбинация, се разпределя към ОГПП или групите ОГПП, които се очаква да имат ползи от синергиите от комбинацията.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци дисконтирани до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП.

Бележки към консолидирания финансов отчет**35. Значими счетоводни политики (продължение)****(н) Обезценка (продължение)****(ii) Не-финансови активи (продължение)**

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП превишава неговата възстановима стойност.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Те се разпределят първо в намаление на балансовата стойност на репутацията, разпределена към ОГПП, и след това в намаление на балансовите стойности на други активи в ОГПП пропорционално.

Загуба от обезценка по отношение на репутацията не се възстановява обратно. За други активи, загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(о) Провизии

Провизиите се оценяват чрез дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци с лихвен процент преди данъци, който отразява текущата пазарна стойност на парите във времето и рисковете, специфични за задължението. Олихвяването на дисконтираната стойност се признава като финансов разход.

(i) Провизия за разходи за опазване на околната среда

Групата признава провизия за разходи за опазване на околната среда, когато е вероятно че ще бъдат извършени разходи и възстановителни работи, и Групата е задължена, по закон или по договорно задължение, да предприеме такива действия. Когато се очаква разходите да бъдат извършени в рамките на продължителен период, като провизия се признава настоящата стойност на очакваните бъдещи разходи, като освобождаването на дисконтовия фактор се отчита като финансов разход.

(ii) Съдебни спорове

Където е вероятно определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължение по съдебен спор, Групата признава провизия. Провизията се базира на най-добрата оценка дадена от юридическите съветници на Групата. В случаите, когато не може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението се оповестява като потенциално задължение

(п) Отчитане по сегменти

Оперативен сегмент е един компонент на Групата, който се занимава с дейности, от които може да придобива приходи и да понася разходи, включително приходи и разходи, които се отнасят до сделки с всеки друг от останалите компоненти на Групата. Оперативните резултати на оперативните сегменти се преглеждат редовно от Изпълнителния Директор, за да взема решения за разпределение на ресурси към сегментите и да оценява тяхното представяне, и за които е налична обособена финансова информация.

Бележки към консолидирания финансов отчет**35. Значими счетоводни политики (продължение)****(р) Доход на акция**

Групата изчислява основни доходи на акции и доходи на акции с намалена стойност за емитираните обикновени акции. Основните доходи на акция се изчисляват, като се раздели печалбата или загубата за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции (числител) на среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода (знаменател). За изчисляването на доходите на акция с намалена стойност, Групата коригира нетната печалба или загуба, подлежащи на разпределение между притежателите на обикновени акции в Групата и среднопретегления брой на акциите в обращение, с ефекта от всички потенциални обикновени акции с намалена стойност.

(с) Безвъзмездна помощ от правителства

Групата признава безвъзмездни средства, предоставени от държавата, първоначално като отсрочени приходи по справедлива стойност, когато има достатъчна сигурност, че ще бъдат получени и че Дружеството ще изпълни условията, свързани със средствата; след това те се признават в намаление на стойността на актива.

Безвъзмездни средства, които компенсират Групата за извършени разходи, се признават в печалби и загуби на систематична база в периодите, в които възникват разходите.

36. Нови стандарти и разяснения***Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период***

Следните изменения към съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **Изменение на МСС 7 Отчет за паричните потоци** - Инициатива за оповестяване – прието от ЕС на 6 ноември 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017),
- **Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода** - Признаване на активи по отсрочени данъци за нереализирани загуби – прието от ЕС на 6 ноември 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017),
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2014-2016)“**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 12 и МСС 28) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 8 февруари 2018 (измененията на МСФО 12 са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017).

Бележки към консолидирания финансов отчет**36. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)**

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия самостоятелен финансов отчет следните нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила към края на отчетния период:

- **МСФО 9 Финансови инструменти** - приет от ЕС на 22 ноември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **МСФО 15 Приходи от договори с клиенти** и изменения на МСФО 15 “Дата на влизане в сила на МСФО 15” - приет от ЕС на 22 септември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **МСФО 16 Лизинг** – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори** – Приложение на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори – прието от ЕС на 3 ноември 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 или при първоначално приложение на МСФО 9 Финансови инструменти),
- **Изменение на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти** – Изясняване на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти – прието от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018).
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2014-2016)“**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 12 и МСС 28) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 8 февруари 2018 (измененията на МСФО 1 и МСС 28 са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия самостоятелен финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт,
- **МСФО 17 “Застрахователни договори”** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021),
- **Изменение на МСФО 2 Плащане на базата на акции** – Класифициране и измерване на сделки на базата на акции (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **Изменение на МСФО 9 “Финансови инструменти”** – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- **Изменения на МСС 19 “Доходи на насти лица”** – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),

Бележки към консолидирания финансов отчет

36. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС (продължение)

- **Изменения на МСС 28 “Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия”** - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменение на МСС 40 Инвестиционни имоти** – Прехвърляне на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)”**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **КРМСФО 22 Сделки в чуждестранна валута и авансови плащания** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **КРМСФО 23 “Несигурност при третирането на данъка върху доходите”** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Групата очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Дружеството в периода на първоначалното им прилагане, освен както е описано по-долу.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Групата прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

На 1 януари 2018 влизат в сила следните стандарти, които имат пряко отношение към консолидирания финансов отчет на Групата:

- **МСФО 15 Приходи от договори с клиенти** - МСФО 15 създава цялостна рамка за определяне на това дали, колко и кога да се признават приходи. Този стандарт изцяло заменя съществуващите насоки в текущите стандарти за признаването на приходите, включително МСС 18 Приходи, МСС 11 Договори за строителство и КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите. МСФО 15 е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., с позволено по-ранно прилагане. Ръководството не очаква, че новият стандарт, при първоначално прилагане, ще има значителен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата, тъй като към момента на признаване и оценяването на приходите на Групата не се очаква да се променят при МСФО 15.
- **МСФО 9 Финансови инструменти** – стандартът замества МСС 39, Финансови инструменти: Признаване и оценяване. Въпреки че допустимите бази за оценка на финансови активи – амортизирана стойност, справедлива стойност в друг всеобхватен доход (ССДВД) и справедлива стойност в печалба или загуба (ССПЗ) – са сходни с МСС 39, критериите за класификация в подходящата категория за оценка са значително различни. Моделът на обезценка в МСФО 9 заменя модела за „възникналата загуба“ в МСС 39 с модел за „очаквана кредитна загуба“, което означава, че няма да е нужно да има събитие, свързано със загуба преди да се признае обезценка. Групата не очаква МСФО 9 да има значим ефект върху финансовия отчет. Класификацията и оценяването на финансовите инструменти на Групата не се очаква да се променят при МСФО 9, поради характера на дейността на Групата и видовете финансови инструменти, с които тя разполага (вземания и предоставени заеми отчитани по амортизирана стойност). Очаква се несъществено повишение на загубите от обезценка поради изискването за отчитане на очаквани кредитни загуби по всички финансови инструменти. Поради ниския процент на забавени и несъбираеми вземания в исторически план, очакваната кредитна загуба по търговски и други вземания се очаква да не бъде съществена. Групата предвижда да прилага опростен подход за отчитане на обезценка на всички търговски вземания.